

MAlgatuse pisike käsiraamat rühmajuhile

2010

1. MIS ON MALGATUS?

MAlgatus on projekt, mille raames teevad malevlased omal algatusel midagi head ja ühiskonnale kasulikku. Noored parandavad maailma!

MAlgatus sai alguse 2008. aastal, mil SA Õpilasmaleva malevlased said võimaluse leida omale sõprusrühm, kellega koos ellu viia algatus, mis omab kohalikule kogukonnale positiivset mõju. Sõprusrühmale küllasõit toimus loominguiliselt näiteks hobujõul ning heategevusaktsioon jäädvustati blogi, filmi, retkepäeviku või muu sellisena. MAlgatades pesti autosid ja müüdi omaküpsetatud kooki, et kogutud raha heategevuseks anda, koristati mõisaparki, korraldati simman pärimuste tutvustamiseks, tehti heakorra töid ning palju muud põnevat ja kasulikku.

MAlgatus jätkus 2009. aastal, mil malevanoored taas oma heade tegudega maailma natukene paremaks muutsid. Panustati näiteks heakorratöodes, vanatädi kuurialuse koristamises, loomade varjupaigas, kokatädi kartulipõllul ning vanu raamatuid sorteerides. Tehtut tutvustati läbi fotositluste. 2009. aasta lõpus tunnustas Haridus- ja Teadusministeerium MAlgatuse projekti, kui võimaluse loomist loominguiliste noortealgatuste teostamiseks ja noorte aktiivse osaluse toetamist kohaliku kogukonna tasandil.

MAlgatus 2010 on avatud kõigile üle Eesti malevasse minevatele noortele. MAlgatada võib nii ükski, kui ka koos sõprusrühmaga ning malgatused tuleks jäädvustada fotositlustena.

Malgatust toetavad SA Archimedes Euroopa Noored Eesti büroo ja SA Õpilasmalev. 2010. aastast ka Eesti Noorsootöö Keskus.

Noored saavad maailma parandamiseks taotleda toetust ka Euroopa Noored programmi noortealgatuste alaprogrammi kaudu. Vaata lisa: <http://euroopa.noored.ee/noortealgatus>.

Seega on Malgatusel kaks olulist aspekti:

- tegijateks on noored malevlased
- tegevus toob kaasa positiivse mõju kogukonnale

MAlgatus on iga malevlase võimalus muuta maailma natuke paremaks! 😊

2. MIKS MALGATADA?

MAlgatus on võimalus, mitte kohustus. Miks peaks sellisest võimalusest kinni haarama?

Motivatsioon

Motivatsioon on jõud, mis paneb inimesi midagi tegema ning "ajab liikvele". See on seotud emotsioonide, vajaduste ja ootustega. Maslow järgi motiveerib inimesi soov rahuldada erinevaid vajadusi ning püsivalt motiveerivad kõrgemate tasandite vajadused:

- sotsiaalne staatus (gruppi kuulumine, sotsiaalsed tegevused jms),
- endast lugu pidamine (eneseaustus, tunnustus) ja
- eneserealiseerimine (isiklik areng, teostus).

Kui inimene on motiveeritud, siis võtab ta uusi väljakutseid ja täidab ülesandeid hea meelelega, innukalt, eesmärgipäraselt ning meeskonna heaolu silmas pidades. Ta annab endast parima.

Mida malgatamine annab?

Nii nagu kõiki teisigi tegevusi tegema hakates, võiks ka enne MAlgatuset nii rühmajuhth, kui noored mõtelda, miks nad seda teha tahavad? Allolev nimekiri on alustuseks sellest, mida malgatamine võib pakkuda. Soovitame teil malgatuse alguses seda nimekirja ise täiendada ja kohendada. Miks peaks malgatama?

Noor saab...	Rühmajuhth saab...
<ul style="list-style-type: none"> - organiseerida ise ühe malevapäeva tegevuse - õppida meeskonnatööd, tegevuse korraldamist jms - teha kellelegi heameelt, muuta maailma - saada tunnustust - tuttavaid ja sõpru - ...	<ul style="list-style-type: none"> - vabaneda ühe malevapäeva sisu organiseerimisest - panna end proovile noorte toetaja rollis - olla osaline noorte maailmaparandamises - ...

Rühmajuhth roll

- Tutvusta noortele MAlgatuset võimalust ja põhimõtteid.
- Motiveeri ja julgusta noori malgatama.
- Arutle koos noortega, miks nad võiks malgatada? Igaüks võiks oma põhjused endale üles kirjutada.

Mõju...

...noorele

Kuna malgatuse üheks olulisemaks osaks on see, et selle korraldavad noored ise, siis just seetõttu võib sel olla noorele oluline mõju.

Näiteks:

- Noor saab juurde enesekindlust, julgust.
- Noor tunnetab, et tema võib maailma muuta.
- Noor saab innustust ka väljaspool malevat maailmaparandamisele tähelepanu pöörata.

...kogukonnale

Malgatus peaks kaasa tooma positiivse mõju ühiskonnale.

Näiteks:

- Parandab selle, mis parandamist vajab.
- Inspireerib ja/või kaasab ka teisi head tegema.
- Teadvustab olulist teemat.
- Toetab noorte aktiivsuse tõusu.

Rühmajuhi roll

- Toeta ja julgusta noori malgatuses võimalikult suurt rolli võtma.
- Jälgi, et sinu roll protsessis ei oleks liialt suur, kuna see vähendab malgatuse mõju noortele ning nende võimalust ise kogeda.
- Suuna ja toeta noori sellise teema ja tegevuse valikul, mis omab ühiskonnale positiivset mõju. Julgusta neid olema uuenduslikud ning loomingulised.
- Aita noortel oma malgatuse ideed arendada nii, et selle mõju oleks maksimaalne.

3. MALGATUSE ÜLESEHITUS

Malgatse planeerimine

1. Tutvustamine

Hea on Malgatuse projekti tutvustamiseks saata noortele info ja link (<http://euroopa.noored.ee/malgatus>) juba enne malevasse minekut. Siis tekib neil selgem ettekujutus avanenud võimalusest. Kindlasti tutvustage kõigile noortele malgatamise võimalust maleva alguses näiteks koos üldise malevaplaaniga.

2. Motivatsioon ja tegutsemisotsus

Malgatust tutvustades tasuks uurida, kas noored on sellisest võimalusest huvitatud ning kas nad soovivad ise ühe malgatuse ellu viia. Ärge unustage julgustamast ja innustamast. Arutlege ja mõelge rühmaga läbi, mida malgatamine annaks teie rühmale, igale selle liikmele ning piirkonnale, kus teie malev toimub? Kas te tahate olla selle panuse andjateks? Loodetavasti teete ühise otsuse killukene maailma paremaks muuta.

3. Vajaduste ja võimaluste analüüs

Kui malgatamise otsus on tehtud, siis tuleb välja mõelda malgatuse sisu. Selleks:

- Analüüsige vajadusi (Mis vajab parandamist?)
- Genereerige ja analüüsige ideid (Kuidas parandada? Kas teha koos sõprusrühmaga või üksi?)
- Arvestage võimalustega (Kui palju on teil ressursse: aega, raha, võimeid?)

Rühmajuhina:

- vajadusel toetage noori nende idee arendamisel,
- hoidke silm peal nende ideede realiseerimisvõimalusel ja turvalisusel,
- toetage nende tutvumist kohalike oludega, tööandja või kohaliku omavalitsuse esindaja käest võimaluste uurimisel ning koostööl nendega,
- jälgige, et kõik huvitatud malevlased oleks kaasatud.

4. Eesmärgid

...malgatusele. Mida malgatuse raames saavutada soovite? Malgatajatel tuleks kirja panna konkreetsed, mõõdetavad ja realistlikud eesmärgid.

... iseendale. Mida mina (noore/rühmajuhina) malgatuse raames saavutada tahan? Need on isiklikud eesmärgid, millele iga malgataja võiks mõelda ning lähtuvalt neist panustada.

5. Tegevusplaani koostamine

Mis tegevusi, mis järjekorras ja millal tuleb teha selleks, et eesmärgid malgatusele ja iseendale malgatuse raames oleks saavutatavad? Koostage tegevusplaani ning jagage rollid. Samuti mõelge sellele, kuidas oma tegevusi jäädvustate ja kajastate (Et esitada ülevaade žüriile ja innustada läbi kohaliku meedia ka teisi heategudele) ning kuidas neid läbivalt analüüsitate (Kas enda ja malgatuse eesmärk saavutati? Mis läks hästi? Mis halvasti?). Pöörake

tähelepanu ka turvalisusele ning koostage väike riskianalüüs (Mis võib juhtuda? Kuidas seda ennetate ja kuidas sellele reageerite?)

Rühmajuhi roll on esimeses ja teises punktis suurem. Edaspidised suunitlused on pigem noortele. Rühmajuht peaks andma noortele vabadust tegutseda ning olema pigem nende kõrval, julgustama ja toetama. Samas peaks tal olema kogu aeg ülevaade sellest, mis toimub. Lisaks on rühmajuht vahelüliks ning info edastajaks MAlgatuse projektijuhi (Krista Kiissa) ja malgatajate vahel (Kas ja millal teie rühm malgatab ning mida teie malgatus endast kujutab?)

Seega rühmajuhina:

- jaga infot
- motiveeri
- hoia kontrolli

MAlgatuse läbiviimine

sisaldab endas...

...**maailmaparandamise aktsiooni** ehk seda tegevust, mis noored on otsustanud malgatuse raames teha. Rühmajuhina jälgige, kas kõik läheb plaanipäraselt, kas kõik malgatada soovijad on kaasatud ning vajadusel toetage noori ja hoidke nende motivatsiooni. Veenduge, et tegevus on turvaline. Kindlasti teatage rühma malgatusest MAlgatuse projektijuhile, sest võimaluse korral tullakse teile külla.

...**tegevuse kajastamist ja jäädvustamist** ehk

- oma aktsiooni ja selle eesmärkide tutvustamist malevarühmast väljaspool olijatele (nt: võimalusel kohaliku meedia kaudu) ning
- malgatusest fotoesitluse jaoks materjali kogumist ning selle koostamist.

Julgusta noori oma tegevusi kajastama nii malgatuse käigus kui ka pärastpoole (ka MAlgatuse blogi kaudu: <http://euroopa.noored.ee/malgatus2010>). Kindlasti võiks noored koostada oma malgatusest huvitava ja ülevaatliku fotoesitluse, mis selgitab plaani teket, teostust ning selle kaudu kogetut ning õpitut. Vürtsi lisab selle ilmestamine muusikaga ja selgitavate tekstidega. Leppige kokku, kes rühmast esitluse viimistleb ning kes edastab selle õigeaegselt MAlgatuse projektijuhile. Miks? Sest siis saab žürii malgatajaid tunnustada.

...**tegevuste ja õpikogemuse analüüsi**, mis peaks toimuma nii:

- tegevuste käigus (veendumaks, et tehtav viib eesmärgini ning vajadusel muudatuste sisseviimiseks),
- kui ka pärast tegevusi (hindamaks lõpliku malgatusele ning endale püstitatud eesmärkide saavutamist, saavutamise või mitte saavutamise välja selgitamiseks).

Lisaks tuleks Malgatusi kajastavas fotoesitluses välja tuua kolm kõige olulisemat õpimomenti, mida malgatus teile pakkus. Nende väljatoomisele paneb aluse ühine ja individuaalne analüüs.

MAlgatuse kokku võtmine

- Fotoesitluse viimistlemine ning esitamine (võimaluse korral pange see ka internetti üles).
- Malgatajate tunnustamine 11. augustil Õpilasmalevate kokkutulekul.
- Rühmajuhina tutvusta noortele ka teisi võimalusi, mis toetavad nende maailmaparandamist:
<http://euroopa.noored.ee/voimalused>, <http://euroopa.noored.ee/kasulikku>.

Rühmajuht malgatuses...

...on

- Idee istutaja - Sina oled see, kes oma rühma noortele ideed tutvustab ning selle nende jaoks ka põnevaks teeb. Pea meeles, sina oled noortele eeskujuks!
- Motivatsiooni süstija ja toetaja - Kui sina oled innustunud, siis on ka noored. Ole noorte jaoks olemas ning vajadusel nõusta ja julgusta neid.
- Vahendaja - Kõik Malgatuses raames vastu võetud rühma otsused peavad olema sinu poolt kinnitatud ja heaks kiidetud! Kogu suhtlus Malgatuses projektijuhi ja rühma vahel peab toimuma sinu kaudu!
- Turvamees - Kui sinu rühma ideed tunduvad liiga hulljulgena või ohtlikuna, siis on sinu ülesanne on vajadusel rühm maha rahustada ja ohutum idee leida.
- Rühma liige - Sa ei pea midagi eest vedama, küll aga võid julgelt rühmaliikmena ideid pakkuda ja Malgatuses kaasa lüüa sama entusiastlikult kui iga teine liige.

...ei ole

- Tagantpiitsutaja - Kui sa oled kõik endast oleneva teinud, et noori osalema julgustada ja innustada, kuid noored lihtsalt ei tule kaasa ja ei soovi malgata, siis ei ole sinu ülesanne neid sundida! See on nende otsus ning nende tegemine või tegemata jätmine.
- Teiste eest ära tegija - Kui noored on otsustanud osaleda, siis võtku ka vastutus ja initsiatiiv. Sina osale ka, aga ära tee nende eest ära või nende poolt tegematajätmisi.
- Vabakasvataja - „Laps teeb, mis laps tahab“ filosoofia Malgatuses puhul ei kehti. Kui noorte plaanid on sinu arvates liialt ohtlikud ja sa kardad rühma üle kontrolli kaotada, siis on sul õigus keelata ja ärgitada noori uut lahendust otsima.

4. ANALÜÜS JA ÕPIKOGEMUS

Kogemusest õpitakse! Kuid kogemus muutub väärtuseks alles siis, kui seda analüüsitakse.

Analüüsi kaudu on muuhulgas võimalik:

- veenduda, kas tegevused toimivad nii nagu planeeritud ning kas eesmärgid saavutatakse,
- kavandada analüüsitulemuste toel vajalikke muudatusi,
- püstitada isiklikke õpiesmärke ning hinnata nende saavutamist ja tegevustes omandatud,
- valmistada inimesi võimaluseks teha asju paremini, kui neid on varem tehtud.

Nagu eelnevalt on välja toodud - analüüs peaks toimuma tegevuste eel, jooksul, kui ka lõpus.

Rühmajuhi roll on noortele selgitada tegevuste ja kogetu analüüsi vajalikkust (õppimaks, muutmaks ja parendamaks) ning neid analüüsima julgustada. Vajadusel võib pakkuda välja erinevaid analüüsimise meetodeid. Alljärgnevalt kaks võimalust.

1. Küsimuste põhjal hinnatud kogemus

Mõttele ja pane kirja (üksi)

- Mida pead malgatuses enda jaoks kõige tähtsamaks?
- Mida muutis see malgatus sinu jaoks ja sinus?
- Mis sul malgatamise käigus hästi õnnestus?
- Millisena näed enda panust meeskonna töösse ja teiste liikmete toetamisse?
- Too välja kolm asja, mida sa malgatastes täiendavalt teada said?
- Mida sa järgmisel korral teisiti teeksid?
- ...

Mõtlege ja arutlege kõik koos (rühmaga)

- Kas ja mil määral saavutasite malgatuse eesmärgid?
- Mis toetas edu saavutamist ning mis oli takistuseks?
- Kuidas toimus suhtlemine meeskonna sees ning kas see oleks pidanud olema teisiti?
- Milliseid probleeme tuli ette ning kuidas need lahendasite?
- Milliseks hindate projekti mõju osavõtjatele ja laiemale kogukonnale?
- Kas ja mida teeksite järgmisel korral teisti?
- ...

2. Kujundlikult hinnatud kogemus

Igaüks joonistab paberile oma käe. Iga sõrmel on oma tähendus.

Pöial	-	Mis sinu arvates oli väga hea ja õnnestunud? Mida kasulikku said?
Nimetissõrm	-	Milline hetk või asjaolu on kõige kasulikum sinu tuleviku jaoks?
Keskmine sõrm	-	Mis ja miks sulle ei meeldinud? Mida tuleks teisiti teha?
Sõrmuse sõrm	-	Mille või kellega tundsid end projekti jooksul seotud olevat?
Väike sõrm	-	Mille kohta tahaksid sa juurde õppida ning milles ennast arendada?

Mõtlege, mida need sõrmed ja nende tähendused tähistavad malgatuses teie jaoks. Tehke ka kogu rühma käejälg ning analüüsige sõrmi selle kontekstis.

5. MALGATUS 2010

1. MAlgatajate kooslus:

- a. Osaleda ja malgatada võib üks rühm üksida, kuid võimalusel võib sõita ka külla teisele rühmale ning koos malgatada. Külla sõitke võimalikult loovalt ja odavalt, kuna projekti poolt selle jaoks lisaraha ei anta.

2. Periood ja toimumisaeg:

- a. 1.-31.juuli 2010 (mõni alustab juba veel varem)
- b. Malgamise aeg on malevarühmade enda valida. Toimumisaeg on avatud, st. ei pea malgatama kindlal nädalavahetusel või päeval.
- c. Kui projektijuhile (Kristale - krista.kiissa@mail.ee) antakse teada täpne malgamise aeg ja koht, siis võimalusel külastavad rühma ENEbi, ENTK, SA Õpilasmalev ja žürii liikmed.

3. Hindamine

- a. Parimate malgatajate väljaselgitamine toimub fotoesitluse põhjal. Esitlus peaks kajastama malgamise ettevalmistust, aktsiooni ja seda, mida malgates õppisite (kolm õpimomenti). Lisage selgitusi, teksti ja muusikat ☺
- b. Fotoesitlused (või nende asukohad Internetis) jõuavad hiljemalt 6. augustiks, kas SA Õpilasmalev staapi Aia 2, Tallinn või ENTKsse Toni Käsperi kätte
- c. 9. augustil koguneb žürii
- d. parimate äramärkimine toimub 11. augustil kokkutulekul

4. Fotoesitluse ja malgatuse hindamiskriteeriumid:

- a. ühiskondlik mõõde - ehk millist ja kui suurt mõju avaldas malgatus kogukonnale, kus see toimus
- b. noorte initsiatiiv
- c. õpikogemuse kajastus - kas ja kuidas on välja toodud kolm malgatusest saadud olulisemat õpimomenti.

5. Meene ja autasud:

- a. kõiki malgatajaid peetakse meeles MAlgatus 2010 meenega
- b. parimale malgatanud rühmale ja rühmajuhile eraldi autasu

Olulised kuupäevad:

- 1.-31. juuli - Malgamine (mõni alustab juba veel varem)
- 06. august - MAlgatuse fotoesitluste esitamise tähtaeg
- 09. august - MAlgatuse parimate äramärkimine - žürii
- 11. august - parimate malgatajate autasustamine kokkutulekul Toosikannul

LISAINFO

MAlgatus 2010 projektijuht:

- Krista Kiissa
- krista.kiissa@mail.ee
- 56 15 46 37

Veebileheküljed:

- <http://euroopa.noored.ee/malgatus>
- [http:// euroopa.noored.ee/malgatus2010](http://euroopa.noored.ee/malgatus2010) (blogi, kuhu võib sissekandeid teha)
- <http://www.malev.ee/>
- <http://www.entk.ee/>

Koostas: Nele Mets (Sihtasutus Archimedes Euroopa Noored Eesti büroo)

Kasutatud materjalid:

- Projektinõustamise käsiraamat
- T-Kit: Projektijuhtimine
- T-Kit: Õppetegevuse hindamine noorsootöös
- 2008. ja 2009. aasta Malgatus rühmajuhthide koolituse raportid
- koolitusmaterjal „Projekti mõju meile (õpikogemus) ja teistele (mõju suurendamine)“

Osaliselt kättesaadavad: <http://euroopa.noored.ee/kasiraamat>

